

قیستیقالی بەدرخان لق و پۆپی لىدەبىتەوە حالى مىدىاى كوردى لە 109 يەمین سالوەگەرى رۆژنامەگەردا

كاوه عبدولكەريم

ماموستاى زانكۆ-ھەولۇر

لە سەروبەندى 109 يەمین سالىيادى رۆژنامەگەرى كوردىدا، ناوەندى سىياسى و رۆژنامەگەرى كوردى ، بە كەسایەتىه حىزبىو حکومىتو رېتكخراوە بەناو سەربەخۇو ناسەربەخۇكان و كەسایەتىه ئازادو نا ئازادەكانەوە ، خەرىكى خۇ ئامادەكەرن و سەفەرگەردن بۇ بەرلىن ، بۇ ئەوەى بەزدارى لەم ياددا بىكەن. دەسەلاتى كوردى لە رېگەئ ئەم قیستیقالەوە مەبەستىتى بە ھەممۇ پارچەكانى كوردىستان و جىهانىش رابگەيەنى كە حالى مىدىاى كوردى لە كوردىستانى باشۇورى سەر بە عىراق زۆر باشەو ھىچ گرفتىكى نىيە . ئەوەى لەم بەشەى كوردىستان نەزىبائىو سەرۋاكارىيکى لەگەل رۆژنامەگەرى و مىدىادا نەبى لەوانەيە بىرۇ بىك ، كەسانىيىكىش لەوانەيە باش لە بارودۇخەكە بىگەن بەلام خۇيان لە گىلى بىدەن.

رۆژنامەگەرى كوردى ، بەم زۆرىوبۇرىيەوە، قەت ئەوەندە بى سەروبەر و پەرتەوازەو شېرزاھ نەبۈوە . ئەمپۇ ئەم بوارەش وەكى ھەممۇ بوارەكانى ترى ژيان بە تەمواوەتى كەوتۇتە ژىئر كۆنترۇلى دەسەلات و حىزبەوە. ئەمەش حالەتىكى ئەوەندە نادروست و نا وازىدە مەگەر تەنها لە ئەددەبىياتى دەسەلاتە دىكتاتورىيەكاندا بۇونى ھەبى.

خەڭانىك لەوانەيە بېرسىن ئەدى ئەوە نىيە رۆژنامەو گۇفارى ئەھلى و سايىتى ئەلىتكەزىنى سەربەخۇ لەم بەشەى كوردىستاندا ھەن و بە ئازادى پەيامەكانى خۇيان بلاۋ دەكەنەوە. بەلۇن ئەممە راستە، بەلۇن ئەۋانىش پېيىستە بۇلىن بىرىئۇ لىئاڭ جىيا بىكىتىنەوە. ئەوانىش يان لە ژىرەوە سەر بە حىزبەكانى، و لەلایەن خۇيانەوە بە ناوى سەربەخۇيى و ئازادىيەوە دامەزراون، يانىش ئەگەر بەراستى سەربەخۇبىن ئەوا بە ناچارى لە زۆرەيى حالەتەكاندا سازش دەكەن و خۇيان لە ھەوال و بابەتى زۆر گرنگ لاددەن .

رۆژنامەگەرى حىزبى ئەمپۇ بائى رەشى خۇى بە سەر ھەممۇ كونجىكى ئەم وولاتە داخستووە ، بەشىۋەيەك كە بوارى ھەناسە دانى بۇ تاك تاكە كەنالەكانىش نەھىشىتۇتۇوە كە دەيانمۇي بە ئاراستىيەكى حىاواز كاربىكەن حالى ئەمە تاك تاكە رۆژنامەنۇوسانە لە دەرەوە دەسەلات كاردەكەن ، لە رپوو مەعنەوى و ماددىيەوە، رۆز بە رۆز خرائپتە دەبىت. ھەر بۇيە ئەوانىش بەشىكىيان دەستىيان بە سازشىرىن كەرددووە و لە ئاست پېشىلەكارىيەكانى مافى مەرۋە و ناعەدالىيەتەكان گۈپىيان كەر كەرددووە و لە ھەممۇشى خرائپتە ئەوەيە ئەمپۇ لە يادى رۆزى رۆژنامەگەرى كوردىدا سەندىكاي رۆژنامەنۇوسان لەلایەك و كۆمەلە رۆشنبىر و رۆژنامەنۇوسىكى سوودمەند لەم واقىعە گەندەلە كوردىستان خەرىكى گىرىدانى قیستیقالان لە ھەولۇر .. دەبى ئەم براەدaranە نەزانى كە قیستیقالەكەيان شىۋىيەكى كارتونى بەخۇوە گرتۇوە و لاسايىكىردىنەوە ئەوانەي پېش خۇيانە و ھىچ ئىزافەيەك ناکات . 22 ئىنيسان سالانە لە سەر ئاستى حکومى و حىزبى دەقۇزىتەوە و قیستیقالى پېر لە باق و بىرىقى ئەم يادە سال بە سال قەمبە و گەورەتە دەبىت و بودجەي گەورەتى { لە پارەي خەلک } بۇ تەرخاندەكىيەت. لە ھەولۇرەو دەچىتە دەھۆك و لەپىش دەچىتەوە سلیمانى و تا دواجار دەگاتە بەرلىن . كەسایەتى واش بۇ ئەم باسە داوهت دەكىيەت كە فېرى بەسەر رۆژنامەوانىدا نىيە و بەلگۇ رۆزىك لە رۆزان لە سەنگەرە دەزى رۆژنامەگەرى كوردى بۇوە رۆژنامەنۇوسە ئازاد و ماندووەكانىش لە بىر دەكىيەن و كەس حىسابىشىان بۇ ناکات لېرەدا خەلک ھەقى ئەۋەيان ھەي بېرسىن كى ئەوە دەستىيىشان كەرددووە بىنە میراتگەری بەدرخانىيەكان و رۆژنامەگەرى كوردى؟ كى ئىيە تەخويلى كەرددووە كە ئەم ھەممۇ پارەيە لە مولىكى خەلکى كوردىستان خەرج بىكەن؟ بە ج ھەقىك پارەي خەلک لە داوهتىكىنى كەسانى گەندەل و فايىلدار بە فيرۇ دەدەن. تەنانەت ئەو كەسە راپىردوو پاك و رۆزىك لە رۆزان بە ھەلۇيىستانە كە بەزدارى دەكەن نازانن شەرعىيەت بەم جۆرە قیستیقالانە دەدەن و دەكىيەن

واجیهه . ئەمدى ئىيۆه ئاگاتان له وە نىيە چەند رۆزىك پىش ئەم فىستىيالانە له كوردىستان رۆزىنامەنۇوس داركارى كراوه و لە زىندان توندكراوه؟! لەكاتىكدا رۆزىنامە كوردىستان، هەرچەندە له غەريبى دەردەچوو و بە ھەول و كۆششى بنەمالەيەكى دەربەدەر و بى يارمەتى حکومەت و حىزب ھاتە بلاۋكىرىنىھو و رۆزىنامەيەكى ئازاد و سەرەبەخۇ بۇو جىيگەي نۇوسىن و ئاراستە جىياوازەكانى تىادا دەبىۋە. ئەمە لە كوردىستان پاش 109 سال نەك تەنها رۆزىنامە لەم بابەتە زۆر كەمە، بەلكو كۆنفرانس و كۆبۈونەوەش لەسەر دەمكوتىكىن و سانسۇرلىرىنى رۆزىنامە ئەھلى و سايىتە ئەلېكتۇرنىيەكان دەبەستىت. پىموابىھ ئەم جۈرە فىستىيالانە شاردىنەوەي حالى خراب و پەرتەوازەو بى سەرو بەرى رۆزىنامەگەرى كوردىيە.